

[SÍ, ERA ÒSCAR DALMAU | ELS MILLORS MOMENTS DEL PRIMER EPISODI DE LA COVA](#)

• ACTUALITZA'T

 Buscant

MONOGRÀFIC

Els amors del desert de Sanmao

PERE VILANOVA | 31 DE GENER DE 2017

SHARE

[Facebook](#)
[Twitter](#)
[Google+](#)
[WhatsApp](#)
[Telegram](#)
[Print](#)

Arthur Rimbaud té un breu poema en prosa que porta per títol *Els deserts de l'amor* i que parla d'un cor solitari que hi fa vida i que està envoltat de buit, abandonat i rebutjat eternament per l'amor i la seva correspondència. **El rebuig de l'amor és nutrició pels artistes.**

Però avui us parlaré d'un desert ple d'amor i romanticisme i, a més, d'un tipus d'amor que no és del tot convencional, i menys si el situem a finals de la dècada dels 70 del segle passat, a la **colònia espanyola del Sàhara**, entre una aristòcrata taiwanesa anomenada **Cheng Ping** (de pseudònim artístic **Sanmao** 三毛) i un miner i submarinista andalús de nom **José María**.

Situem-nos. Als anys setanta del segle XX l'únic govern reconegut internacionalment com a govern legítim de la **Xina** és el que després de la Guerra Civil xinesa s'ha refugiat a l'**illa de Taiwan**. Així doncs, el nom oficial del conjunt país **Xina** està dividit entre dues concepcions, l'una és la del govern de la **República Popular de la Xina** (majoritària, continental, comunista) i l'altra, la del govern que ha perdut la guerra, **República de Xina** (minoritària, capitalista, més o menys democràtica, que resisteix a l'illa de **Taiwan**). Les potències occidentals i l'**ONU** reconeixen a aquest segon com a govern legítim de tot el país, encara que la gran majoria de la població i del territori estigui sota el govern comunista que ha guanyat la guerra i controla la **Xina** continental. **Taiwan** té la grandària de **Catalunya**, aproximadament, i no és, per tant, ni un rival per la resta de la **Xina comunista**, ni tampoc un territori que legítimament pugui mantenir-se com a govern de tota la població durant massa temps.

Si continues navegant per aquest lloc web, acceptes utilitzar les galetes. [Més informació.](#)

Accepta

En aquest context, **neix la que serà una de les escriptores més famoses d'Àsia, Sanmao**. Malgrat neixi a la **Xina continental** en una família benestant, aquesta no trigarà a fugir a **Taiwan**, segurament buscant una millor qualitat de vida i més llibertat i ella sempre es considerarà només taiwanesa. D'aquesta manera, a **Taipei, Sanmao** forja la seva identitat oberta i cosmopolita i es mira el món amb fam de viatge. **El seu somni és anar a viure al desert**, estar sola i despresa de les riqueses que l'envolten, poder escriure sobre l'essència de tot. Un amic dels seus pares és l'ambaixador de la **República de Xina (Taiwan)** a **Madrid**, així que ella aprofitarà aquesta circumstància per anar a fer-hi una visita un estiu. L'ambaixador de **Taiwan** a **Espanya** viu en un barri modest de la capital de l'Estat i, al pis de sota, hi habita la família de **José María**, que en aquell moment té 16 anys. La futura **Sanmao** en té llavors uns 22 i no dedica massa atenció a un jove espanyol que, segons explica la llegenda, s'enamora de la bellesa exòtica i del caràcter de **Sanmao** a l'instant.

Sanmao es mou en cercles diplomàtics i rics molt diferents, i aquell amor, per edat i per posició social, sembla impossible. Quan s'acaben les vacances ella se'n torna cap a **Taipei**, on estudia literatura i és a punt de casar-se amb **un professor d'alemany més gran que ella**. Però el professor mor fatalment la nit abans del casament. Això la trasbalsa molt i desequilibra el seu caràcter ja de per si fràgil i emocional, encara que tossut i obstinat. D'aquesta manera, després de donar-hi voltes, decideix tornar a **Madrid**, a relaxar-se i a sortir una mica de l'ambient taiwanès que li recorda massa al seu promès mort.

Quan torna a Espanya té 28 anys i tot just arribar a **Madrid** es troba que **José María n'ha fet 22 i ja és tot home** amb llarga barba, ample d'espatlles i que està fet un expert en excursions i submarinisme. Davant la insistència llatina de **José María, Sanmao** accedeix a donar-li la possibilitat de ser la seva parella i amant. Imagineu-vos la cara de sorpresa de la jove asiàtica en descobrir de bon matí, segurament després de passar la nit junts, que **José María** guarda una fotografia d'ella a la tauleta de nit, una foto de quan ella va visitar per primer cop **Espanya!** **Sanmao** escriu molt bé, però el seu somni no és fer carrera literària en aquest moment, ni tampoc viure confortablement en una ciutat – la seva família prou s'encarregarà de llegar-l'hi la fortuna familiar i no tindrà mai aquesta mena de preocupacions – així que insisteix a **José María** a que viatgin fora d'**Espanya**, fora d'**Europa**, si pot ser, al desert.

1477304247_194922_1477309763_album_normal

José María és un amant de l'acció però no és un apassionat del viatge i del trasllat, però el seu amor és gran, per això marxa al **Sàhara** tot sol. En aquest moment, el **Sàhara** és un ex territori colonial espanyol sota la tutela d'**Espanya**, de manera que no podríem dir exactament que surti del país, si més no, legalment. Un cop allà lloga una casa i escriu a **Sanmao** perquè s'uneixi a ell. **Sanmao** hi anirà entusiasmada i **durant els propers anys escriurà una de les obres més famoses de la literatura taiwanesa i asiàtica, Diaris del Sàhara**, on narrarà amb una deliciosa prosa costumista plena de la passió justa i necessària de quan la sensibilitat es vesteix de raó, la seva vida al desert. **José María li ha prohibit tocar els diners de la família**, i tot el que tenen és el que pot guanyar ell treballant a unes mines situades a uns 50 quilòmetres de la caseta. A més, un altre dels plans que **José María** satisfarà a **Sanmao** és el de **casar-se al desert**. Això no serà gens fàcil perquè **la història política en aquest moment es torna molt convulsa**, tant per **Espanya** com per al govern de la **República de la Xina instaurat a Taiwan**. Justament mentre ells són al desert, el govern de **Taiwan** deixa de ser reconegut internacionalment com a legítim, i la **República Popular de la Xina** s'erigeix com a govern de tot el territori, continental i també de l'illa de **Taiwan**. Des de llavors, de fet, els taiwanesos són independents de facto però l'**Estat Taiwanès** no pot establir relacions internacionals oficials – malgrat això no els impedeix de tenir un dels passaports més útils del món. Aquesta situació complicarà força la recerca de la documentació legal per a poder-se casar, ja que l'ambaixada de **Madrid** deixa de tenir cap validesa mentre no quedin clares les relacions d'**Espanya – República popular de la Xina i Espanya – Taiwan**.

1477304247_194922_1477306252_album_normal

Finalment, gràcies a l'ajut de l'amic del seu pare i del govern de **Portugal, Sanmao** aconseguirà la documentació i **la parella es casa al Sàhara**, encara espanyol. Les coses, però, no seran fàcils, una mica més tard la revolució marroquina instigada pel govern del Marroc expulsarà els espanyols del desert i la parella haurà de fugir, i de tornar cap a **Espanya**. Decideixen, però, que es quedaran a **Les Canàries**, a l'illa de **La Palma**. Allà **José María** es dedica a pescar i **Sanmao** – que ja s'ha posat el nom artístic en honor a un famós personatge de còmic xinès anomenat San (tres) mao (cabells) – s'ha convertit en una escriptora famosa a **Taiwan** on els seus articles sobre la vida a l'**Àfrica** són publicats a 1 pesseta per paraula en importants revistes de l'illa. **Sanmao** publica llibres i contes i la gent vol saber més d'aquesta taiwanesa perduda al desert, casada amb un salvatge pescador espanyol. Això li dóna la satisfacció de guanyar el seu propi sou fent el que més li agrada, i és feliç al costat del seu jove i intrèpid marit.

Durant el temps que la parella és a l'illa de **La Palma** i, mentre ella escriu, **José** es torna un expert bussejador. Els pares de **Sanmao** faran un viatge a **Europa** per retrobar-se amb la seva filla i, de passada, conèixer qui és el seu marit. Costa d'imaginar-se també la cara que devien fer en veure aquell barbut i musculat andalús, no massa alt per altra banda.

Diu la història que després de passar uns dies a **La Palma**, els pares de **Sanmao** i ella mateixa van fer un viatge a **Londres** i que **José María** els va acomiadar i es va quedar a l'illa. L'endemà que la família marxés a completar **el tour vacacional europeu, José María** va sortir a bussejar i a pescar amb els seus amics i va morir ofegat. **El cos mort va ser trobat dos dies més tard entre unes algues i el van enterrar al cementiri de La Palma. Sanmao** descriu amb dolor profund el moment en què s'assebenta de la mort del seu gran amor. **Han estat 5 anys junts, els 5 anys més feliços de tota la seva vida**. Tornarà de **Londres** per enterrar-lo, en un cementiri avui ple de flors que **dia rere dia porten grups de taiwanesos, coreans, japonesos i xinesos** per homenatjar l'home que va inspirar la seva escriptora més estimada.

Sanmao es trenca per dins, l'amor de la seva vida, **José María**, aquell noi murri que ella havia tractat al principi amb desdeny i que s'havia convertit en el seu marit, havia desaparegut per sempre. Si continues navegant per aquest lloc web, acceptes utilitzar les galetes. Més informació. ia

celebritat. Ensenya a la Universitat de **Taipei** literatura xinesa clàssica, segueix escrivint i, diuen, parlant amb **Jose maria** i convidant a la gent

a que també ho faci, dirigint-se al buit. Sovint, abans dels àpats familiars, posa un plat a la taula davant d'una cadira buida i diu, parleu, ell és aquí.

Viurà uns anys a **Sud Amèrica** on farà de periodista per una revista taiwanesa i, finalment, **el 1991 és diagnosticada d'un càncer**. L'operen a **Taipei** i, durant el post operatori, **Sanmao** se suïcida a l'habitació de l'hospital.

1477304247_194922_1477306186_album_normal

La seva història és arxiconeguda arreu d'**Àsia**, però encara no havia estat mai traduïda a occident ni, per descomptat, al català o castellà. Aquí és on apareix recentment la nostra heroïna, l'editora catalana **Iolanda Batallé** que crea el segell editorial **Rata** (ho acaba de fer fa pocs mesos) i lluita per aconseguir els drets de traducció mentre es pregunta "**com és possible que ningú la conegui, que ningú l'hagi traduïda a Occident?**" Trobareu la història de l'odissea de **Iolanda Batallé** al pròleg del llibre **Diaris del Sàhara** que, ara sí, podeu llegir en català i castellà, i on podreu gaudir d'aquesta literatura de desert, plena de sensibilitat i de tendresa, en una biografia que, fins i tot entrats al segle XXI, ens sembla xocant i com de somni.

Diaris del Sahara

Sobre els textos de **Sanmao** us diria que són plens de bellesa, simplicitat i passions mesurades i al mateix temps ben plens de poesia. De vegades sembla que llegeixis a una **Sylvia Plath** o a una **Emily Dickinson** pacífica, però crec que es diferencia d'elles perquè et trasbalsa des del silenci, d'una manera molt més serena que bona part de la poesia d'altres autores i autors occidentals.

La bellesa també és això i, encara que podem pensar que hi ha persones que neixen tenint-ho tot, i que per elles no és tan difícil d'embarcar-se en aventures somiadores i despendre's del seu temps, també és cert que pel fet de trobar-se entre els **happy few** tenen pressions i deures molt grans. L'essència de **Diaris del Sàhara** és l'amor, un amor d'una punta a l'altra del món, d'una generació a una altra, de dues cultures en molts aspectes contràries i un desert silent i fèrtil on estrènyer els lligams entre tots dos cors. Dues ànimes que, potser sí, estaven predestinades a estar per sempre juntes, encara que, tal i com s'afirma a **El llibre de les mutacions**, *la constància és més forta que el destí*, i, de fet, va ser més la seva obstinació que no pas l'atzar la que va aconseguir unir-los.

Relacionats

<
> FROM \$2

